

סיכום

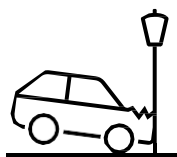
שאלות

מבחן מנהל

בשמאות רכב

מבחן 46 שאלות

EXPERT LTD

תקנה 266

- התקנה מגדירה רכב באובדן גמור TOTAL LOSS
- רכב באובדן גמור מוגדר כרכב שיצא מכלל שימוש ,
- גובה הנזק הגולמי עולה על 60% מערכו ביום התאונה .

בדקת רכב עם יותר ממוקד אחד איך תתייחס לרכב

■ שמאי מבצע אומדן נזק לכל מוקד בנפרד בין אם מוקדי הנזק קשורים לאותו אירוע או שמדובר בשני אירועים שונים, השמאי לא יתייחס לכמות ההשתתפויות העצמיות שעל הלקוח לשלם.

לצורך חישוב הנזק הגולמי על השמאי לשלב את עלות כלל הנזקים ברכב.

במידה והנזק פחות מ 60 אחוז יפריד השמאי בין הנזקים ויגיש דרישת תיקון לפי בקשת הלקוח.

אם מדובר במוקד נזק אחד או יותר.

במידה והנזק מעל 60 אחוז יכריז השמאי על הרכב כרכב באובדן גמור. ימסור ללקוח הודעת אי שימוש

ברכב, ויודיע לרשות הרישוי בתופס (578 כרטיס חכם) ויעביר לרשות הרישוי את רישיון הרכב

תקנה 308

■ תקנה מסדירה את
יכולתו של השמאי

לתת לבעל הרכב הודעת אי
שימוש ברכב.

אם בגלל מצבו הבטיחותי
או שגובה הנזק שנגרם לרכב
עולה על

60%

הסבר תקנות 266

1 308

■ תקנה 266 מתייחסת לרכב באובדן גמור , תקנה מאפשרת לשמאי להכריז על רכב כאובדן גמור

TOTAL LOSS כלומר הרכב ישלח לפרוק ויאסר השימוש ברכב .

וזאת במידה ולרכב נגרם נזק גולמי עולה על 60% משוי הרכב ביום התאונה .

■ תקנה 308 התקנה מסדירה את הבסיס החוקי שמאפשרת לשמאי להוריד רכב מהכביש

■ תקנה 308 ב סבור השמאי כי לרכב נגרם נזק העולה על 60% משווי תימסר הודעת אי שימוש לבעל הרכב , שמאי יודיע בתופס 587 לרשות , ויעביר לרשות את רישיון הרכב

■ 308 ג התקנה מסדירה את האפשרות של הרשות לבטל את הודעת אי השימוש . הדבר יעשה ע,ג תופס 587

■ 308 ה נוכחה רשות הרישוי שהליקויים שפורטו בהודעת אי שימוש תוקנו (הרכב עבר מטסט חוזר) תחזיר את רישיון הרכב לבעל הרכב.

■ 308 ו רשות הרישוי לא תחזיר או תחדש רשיון רכב לאחר שנוקבע לגביו כאובדן גמור

תקנה 309

■ אם נגרם נזק¹ מתלים, בלמים, מערכת היגוי,

שלדה, קורות אורך ורוחב, רצפת הרכב וגג הרכב

חלקי מרכב שבין צירי הגלגלים שלא ניתנים לפירוק ע"י ברגים.

. ברכב נפתחו כריות אויר .

לא ניתן יהיה להשתמש ברכב עד קבלת אישור תיקון ממכון מוסמך לביצוע התקנה (למקצוע 900).

ואישור תיקון ממוסך מורשה .

בתרם התיקון יודיע השמאי לרשות שנגרם לרכב נזק מהותי ומה תאריך הנזק ,

תאר את הצעדים שינקוט השמאי אחרי שגילה כי הנזק הגולמי הוא 50% וקיימת ברכב פגיעה בטיחותית .

- **כבר בהערכת הנזק הראשונית יציין השמאי את החובה לבצע ברכב בדיקה לפי תקנה 309**
- **השמאי יעדכן את בעל הרכב או קצין הבטיחות והמנהל המקצועי בצורך לבצע בדיקה לפי התקנה ברכב**
- **בחוות הדעת יציין השמאי את הצורך בביצוע התקנה ועלותה**
- **בתום תיקון הרכב ולפני אישור החשבונית יודא השמאי כי התקבלה הודעת תקינות ממפעל מורשה למקצוע 300 – בדיקת רכב לאחר תאונה .**

במידה והרכב הוכרז אובדן להלכה , וברכב ניזוקו מכלולים שכלולים בתקנה יציין זאת השמאי בחוות דעתו

ידווח לרשות בדבר פרטי הרכב והמגרש אליו הועבר הרכב הניזוק

תופס 587

■ תופס זה שמופעל ע"י כרטיס חכם מיועד להודיע לרשות על רכבים באובדן גמור

■ או הורדת רכב מהכביש בגין נזק בטיחותי שלא מאפשר את הפעלת הרכב לאחר תיקון .

ביצוע שומה במוסך לא מורשה

- אין לבצע שומה במוסך לא מורשה ממשרד התחבורה .
- במוסך שעבר לכתובת אחרת , יש לבדוק אם קיימים כל האישורים בכתובת החדשה

הוזמן השמאי לבצע הערכת נזק לרכב במוסך לא מורשה

■ השמאי לא יבצע שומה, לא ייתן חוות דעת ולא יאשר תיקון .

במוסך שאין לו רישיון על פי סעיף 5
לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים
(מוסכים לרכב)

במידה והמוסך עבר לכתובת חדשה
הוא צריך לקבל רישיון חדש מהרשות .

רישיון מוסך כוחו יפה לכתובת אחת
,ולכן כבר בכניסה למוסך חייב השמאי
לבדוק אם למוסך רישיון בתוקף

נזק גולמי

- נזק ישיר שנגרם לרכב כולל ירידת ערך
- לנזק הישיר אין קשר לפוליסה
- לא יכללו נזקי ועלות חניה וגרירה בחישוב הנזק הגולמי

חישוב הנזק הגולמי

■ הבסיס לחישוב הנזק הגולמי הינו שווי הרכב ביום התאונה כפי שהוא מתפרסם בפרסומים השונים ומקובל על חברות הביטוח

■ שמאי הרכב יפרט בחוות דעתו כיצד חישב את ערך הרכב כולל ציון כל ההפחתות או התוספות כל זאת בכפוף לחזור מס 2 לשמאי הרכב, כל זאת במיד הונגרם לרכב נזק גולמי העולה על 31% מערך הרכב.

■ הנזק הגולמי יחושב לפי שווי הרכב ביום התאונה כפי שמצוין במחירון הרכב ללא כל תוספות או הפחתות

בגלל עבר תאונתי, מס בעלים, מס קמ, בעלות מקורית (ליסינג, השכרה, חברה).

את חישובי הנזק הגולמי יערוך השמאי ויכלול חלקים בהם מותר להשתמש, ובלבד שחלקים אלו ניתנים לרכישה, במידה ואין חלקים בו מצא יערוך השמאי את אומדן התיקון לפי עלות חלקים חדשים.

פיצוי הלקוח יערוך בנפרד על פי תנאי הפוליסה ערך הרכב בשוק המשומשות והנחיות המפקח על הביטוח

אובדן גמור TOTAL LOSS

רכב שגביו קבע
השמאי כי יצא מכלל
שימוש ,

או שהנזק שנגרם
לרכב עולה על 60%

הצעדים שעל השמאי לנקוט במידה ולרכב נזק גולמי מעל 60% מערכו

- כאשר השמאי העריך את עלות הזנק שנגרם לרכב ב 60% ויותר משוי הרכב ,
- ימסור לנהג הודעת אי שימוש ברכב
- יודיע על כך לרשות בתופס 587 ויעביר לרשות את רישיון הרכב המקורי
- השמאי ידאג להעביר את הרכב למגרש מורשה לפירוק כלי רכב
- יעביר את חוות דעתו לחברת הביטוח

אובדן להלכה

- בעל רכב שניזוק ב-50% מערכו , יפוצה ע"י חברת הביטוח במלא ערכו כאילו היה אובדן להלכה ,
- בעיקר בגלל החשש לנזקים נוספים .
- חישוב אובדן להלכה יהיה מערך הרכב בפועל (גובה הפיצוי)

החליט השמאי בחוות דעתו כי עלות תיקון הרכב עומד על 52% מערכו באיזה מעמד נמצא הרכב, ומה על השמאי לעשות

- על השמאי לנקוט את מירב המאמצים ואת כל הבדיקות כדי להגיע להערכת נזק נכונה ומדויקת,
- על השמאי לבדוק נזקים סמויים ולאשר אותם על פי שיקול דעתו
- במידה והשמאי הכריז על הרכב כאובדן להלכה והחלקים שניזוקו מופיעים בתקנה 309 יציין זאת בחוות דעתו
- השמאי יעדכן את הרשות בפרטי הרכב ויעדכן לאיזה מגרש נגרר הרכב.

שווי רכב

■ שווי רכב כפי שמופיע

בפרסומים השונים

ומקובל על חברות

הביטוח

ערעור על חוות דעת שמאי

- מותר לאדם לערער על חוות דעתו של שמאי, בין שהוא מייצג את חברת הביטוח או את צד ג.
- המערער יגיש חוות דעת שמאי מטעמו.
- במידה וקיים פער תועברנה חוות הדעת לוועדת הערער של הרשות, או במידה והנזק פחות מ 50% תועברנה חוות הדעת לוועדת ערער של חברות הביטוח וימונה שמאי מכריע.

ועדת הערר לשמאי הרכב , מתוקף איזה חוק היא פועלת ומה תפקידה

- ועדת הערר מתכנסת מטעם הרשות ודנה בערערים מקצועיים על שומות, כאשר בדרך כלל מדובר ברכבים שהוכרזו כאובדן גמור וקיימת שומה על שמאי שסובר אחרת. בוועדה יושבים נציגי משרד התחבורה ושני שמאים.
- כאשר הוגשו לרשות שתי שומות מנוגדות, רשאית הרשות להביא את העניין הנדון בפני הועדה
- כאשר רשות הרישוי מערערת על שומת השמאי יבוא העניין בפני הועדה.
- רשאית הרשות לאחר ששמעה את ועדת הערר לקבל או לדחות את שומת השמאי, החלטת הרשות תהיי סופית
- החליטה הרשות לשנות או לתקן את הודעת אי שימוש ברכב תודיע על כך לרשות הרישוי

שינוי חוות הדעת

■ ניתן לשנות חוות

שהוגשה עד 21 יום

מיום ההגשה ,

■ ונעד 90 יום , מיום קרות

התאונה

מיהו שמאי

■ שמאי הוא אדם

שרשום בפנקס

השמאים ,

■ ובידו תעודת שמאי

בתוקף

באילו מיקרים יאשר השמאי חלפים חדשים, חליפיים או משומשים

- תפקיד השמאי להעריך את עלות כלל הנוקים שנגרמו לרכב כתוצאה מתאונה או סיבה אחרת
- השומה צריכה לשקף את נזקי הרכב הניזוק ביחס למצבו תרם קרות התאונה וזאת בהתאם לכללי הנזיקין והוראות החוק המחייבים את החזרת הרכב למצבו תרם התאונה
- ולכן חייב השמאי לבדוק היטב את הרכב ולתת חוות דעת בהתאם למצבו של הרכב וממצאי בדיקתו
- תקנה 10 קובעת "לא יתקין אדם חלק משומש ברכב שניזוק בתרם חלפו שנתיים ממועד רישומו ברישיון הרכב"
- ברכב שגילו מעל שנתיים ניתן להתקין חלפים משומשים בתנאי שהחלפים פורקו מרכב באותה שנת ייצור דגם ותוצר, ובתנאי שיהיו במצב תקין

נזק לרכב בשני מוקדים

- אם מדובר באותו אירוע או נזק כתוצאה משני אירועים שונים
- יחוברו שני מוקדי הנזק (או יותר) לכדי תחשיב נזק גולמי אחד.
- במידה ועלות התיקון של כלל מוקדי הנזק עולה על 60% יוכרז הרכב כאובדן גמור.
- במידה וכלל הנזקים פחות מ-60% יפורט כל מוקד נזק ועלותו.

חישוב הנזק הגולמי

■ חישוב מחיר הרכב יחושב ללא תוספות או הפחתות כגון עבר תאונתי, מספר בעליות, מס ק"מ, השכרה או ליסינג

■ מחירי החלפים יהיו של חלפים שניתנים לרכישה בשוק, במידה ואין כאלו יחושב הנזק לפי עלות חלפים חדשים

פיצוי כספי של המבוטח

■ הפיצוי הכספי יהי לפי
ערך שוק הרכב, תנאי
הפוליסה, והוראות
המפקח על הביטוח

צו הפיקוח על שירותים ומוצרים שמאי רכב

- השר - שר התחבורה
- הרשות - מנהל אגף לרכב ושירותי תחבורה במשרד התחבורה
- פנקס השמאים - פנקס המכיל את שמות השמאים ומס הסמכתם
- שמאי רכב - שמאי שעמו מופיע בפנקס השמאים
- שמאות רכב - עיסוק בשומה בהערכת שווי רכב, ובהערכת נזקים שנגרמו לרכב מכל סיבה שהיא
- תעודת שמאי - תעודה בעלת תוקף שניתנה לשמאי הרשום בפנקס השמאים
- סעיף 2 א - לא יעסוק אדם בשמאות אלא אם נרשם בפנקס השמאים
- סעיף 10 ג - שמאי לא ייתן את חוות דעתו אלא על סמך בדיקתו או לאחר שפיקח על מתמחה מטעמו

הפעולות שינקוט השמאי בנוק גולמי לרכב מעל 60%

- ימסור לבעל הרכב תעודת אי שימוש ברכב
- יודיע לרשות בתופס 587 (כרטיס חכם)
- יעביר את הרכב למגרש פירוקים מורשה
- יודיע לחברת הביטוח על מקום הימצאות הרכב
- יחזיר את רישיון הרכב לרשות .

חישוב מע"מ בנוק גולמי

■ יש תמיד לכלול מע"מ
בהישוב עלות חלפים
ועבודה .

■ בשמאות גלובלית בה לא
הוגשו חשבוניות תיקון
ייכלל מע"מ.

■ ברכב שמוכר ע"י שלטונות
המס לצורכי פחת והוצאה
מוכרת ייכלל חישוב מע"מ

עיסוק אסור על שמאים

- ניהול מוסך (מפעל למוצרי תחבורה)
- קצין בטיחות בתעבורה
- עסקי ביטוח
- עסקי תיווך למכירת כלי רכב, חלקי חילוף או מוצרי תחבורה

הערכות נזק למונית , או רכב שלא שולמו עליו כלל המיסים

**יש לחשב את גובה הנזק הגולמי
משוי רכב ששלמו עליו כל
המיסים .**

**אבל מכיוון שיש פער בין ערך
הרכב בפועל (גובה הפיצוי) לא
תתוקן מונית שגובה הנזק עולה
על 90% מערכה בפועל (למעשה
בתביעות לפוליסה כשגובה הנזק
מגיע ל 70% לא מתקנים עד
קבלת אישור המבטחת)**

שמאי מאמן

שמאי שעוסק בשמאות
רכב 5 שנים ברציפות ולא
הושהה מעיסוקו זה במשך
התקופה .

אובדן להלכה נזק גולמי 50% עד

60%

- על השמאי לבדוק היטב את הרכב ולהעריך גם נזק סמוי לפי מיטב דעתו המקצועית וציין זאת בחוות דעתו .
- השמאי יציין בחוות דעתו את מלא פרטי הרכב
- השמאי ידווח לרשות על מקום אליו נגרר הרכב

תפקידי ועדת הערר

- ועדת הערר שבה חברים נציגי הרשות
ושמאים עוסקת בבירור שתי
שמאיות מוגדות לאותו כלי רכב .
- עיקר ההחלטות עוסקות בגובה הנזק
והחלטות על רכבים באובדן להלכה

שמאי מכריע

■ חוק הסדר השמאים מיום 8.1.2017
מאפשר למנות שמאי שיגשר בין
שתי חוות דעת מנוגדות ,

■ השמאי ייתן הערכתו הראשונית
למחרת קבלת שתי הצעות תיקון ,

■ השמאי ייתן הערכתו הסופית לאחר
7 ימים מיום קבלת שתי הערוכות נזק

המועצה המייעצת לשמאי רכב

שר התחבורה מינה ועדה מייעצת שתפקידה :

1 מתן תעודה או סירוב לתת 2.

קביעת תכונות לימוד

3. קביעת כללי אימון מתמחים

4. כללי התנהגות ואתיקה מקצועית

5. עיסוקים אסורים על שמאים

6. תיקון הודעה על שומה

הרכב המועצה : 3 נציגים ממשרד התחבורה , 3 שמאים , נציג אגף שוק ההון , נציג חברות הביטוח

נציג משטרת ישראל , נציג ציבור

לימוד , תעודה , התמחות , התנהגות , עיסוקים
אסורים , תיקון שומה ,

מה כוללת שומת נזק

פרטי זיהוי הרכב

פרטי המבוטח חב הביטוח והפוליסה

תיאור הנזק מילולית וצילומים

רשימת חלפים שדרושים החלפה , סוג החלפים ומחירם

פירוט עלות העבודה , פחחות , צבע ועבודות נוספות

ערך הרכב ביום קרות האירוע

סיכום גובה הנזק

המלצות השמאי

על השמאי לפרט נזק סמוי

יש לכלול את עלות ביצוע תקנה 309

רכב , מבוטח , נזק ונזק סמוי , חלפים , עבודה ,
ערך רכב , סיכום הנזק , המלצה , תקנה 309

סוג החלפים

מקוריים, חדשים

חליפיים, משומשים

- בבסיס הערכת הנוק עומד העיקרון שעל הרכב לחזור למצבו המקורי בתרם קרות התאונה .
- ברכב עד שנתיים יש להרכיב חלפים חדשים בלבד (חלקי מעטפת פריקים הגה גיר ומנוע)
- ברכב מעל שנתיים יש להשתמש בחלפים משומשים (מאותו דגם , שנת יצור)או למעלה משנת יצור הרכב)

ובלבד שיהיו במצב תקין

אם אין בנמצא חלפים משומשים יורכבו חלפים חליפיים .

חלקי מערכת כריות אויר יורכבו חלפים חדשים בלבד בלי קשר לשנת יצור הרכב

שנתיים חלפים חדשים)אפשר גם חליפי (מעל שנתיים אפשר להשתמש במשומשים מאותו יצרן דגם ושנת יצור אם אין אז חליפי . יש להוכיח שנעשה מאמץ סביר לאתר חלפים משומשים

נזק סמוי

נזק שלא ניתן לראות בבדיקה ראשונית, ויש לפרק חלפים נוספים,

מנוע גיר ניתן לבחון את תקינותם רק אחרי פירוק לגורמים

שמאי חייב לבצע את מירב הבדיקות על מנת לבחון את כלל הנזקים שנגרמו לרכב.

חובה על השמאי לאשר הערכת נזק סמוי על פי מיטב דעתו המקצועית

פוליסה תקנית

- א) הפוליסה בחוזה לביטוח רכב פרטי (נוקי רכוש ונוקי רכוש של צד ג') תהיה לפי התנאים והנוסח המפורטים בתוספת (להלן - הפוליסה התקנית) (על פי חוק) (תקנה). (על אף האמור בתקנת משנה א), רשאי מבוטח, בשלב הצעת הביטוח, בהודעה מפורשת שתתועד אצל המבטח ותיכתב במפרט, לוותר על אחד בלבד מהכיסויים המפורטים להלן:
- 1) כיסוי למקרה של התנגשות מקרית, התהפכות ותאונה מכל סוג שהוא, כאמור בסעיף 1)2 לפוליסה התקנית;
- 2) כיסוי למקרה גניסה, כאמור בסעיף 1)3 לפוליסה התקנית;
- 3) כיסוי לפי פרק א' כולו לפוליסה התקנית.

מה לא מכוסה בפוליסה תקנית

- נזק תוצאתי; שאינו קשור ישירות לפגיעה ברכב)
- אבדן או נזק שנגרמו בעת שהרכב היה מגויס לצה"ל;
- אבדן או נזק שנגרמו בשל פעולות שובתים או פעולות משביתים, אלא אם כן נכתב אחרת במפרט;
- א3א) אבדן או נזק שנגרמו בשל מהומות, אלא אם כן נכתב אחרת במפרט;
- תביעה הנובעת מחבות שבחווה;
- אבדן או נזק שנגרמו בשל היות נהג הרכב נתון להשפעת סמים מסוכנים, כהגדרתם בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973;
- אבדן או נזק שהם תוצאה של מלחמה, פעולות אויב, פיגועים חבלניים, התקוממות צבאית או עממית, מהפכה;
- אבדן או נזק שהם תוצאה של קרינה מייננת, זיהום רדיואקטיבי, תהליכים גרעיניים וכל אבדן או נזק עקב חומר גרעיני או פסולת גרעינית;
- אבדן או נזק שהם תוצאה של רעידת אדמה - אלא אם נכתב אחרת במפרט."

פוליסה לא תקנית

– כל פוליסה לרכב מעל
3.5 טון

■ כל פוליסה לרכב ציבורי

■ כל פוליסה לא תקנית
מוגדרת כחווה ביטוח
שנחתם ואושר עי חברת
הביטוח והמבוטח .

ככל חווה כל סעיף
בפוליסה נתון לשינויים

חוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בחלקי רכב משומשים

- החוק מסדיר את השימוש בחלפים משומשים
- על פי חוק לא יורכבו חלפים משומשים ברכב שלא עברו שנתיים מיום יצורו
- החלפים הם מכסה מנוע , מכסה מטען , דלתות , כנפיים , פגושים , מנוע תיבת הילוכים והגה .
- באופן זה : בולמי זעזועים , חיפויי פלסטיק חיצוניים , חישוקי גלגלים , מושב , מיכל דלק , מנוע סעפת פליטה ותיבת הילוכים

ירידת ערך

ירידת הערך הינו הפער
בין שווי הרכב לאחר
תיקון התאונה, ובין מחיר
רכב זהה ללא עבר תאונתי

ועדת ששון

■ ועדה ברשות עו"ד דוד ששון ,
שתפקידה הייתה לקבוע כללים
אחידים ,

■ באמצעותם ניתן יהיה לקבוע את
ירידת ערך הרכב בעקבות הנזקקות
הרכב בתאונה

פיצוי גלובלי

■ על פי חוק רשאי צד ג שרכבו ניזוק בתאונה, לקבל פיצוי מהמזיק בגין הנזקים שנגרמו לרכבו,

מבלי לתקן את הרכב

■ על פי הנחיית המפקח על הביטוח אין לחייב מע"מ בתביעה גלובלית, (למרות שנפסק אחרת במספר תביעות שנידונו בבתי המשפט)

■ בתביעה לפוליסה יהיו בצרוף חישוב מע"מ

חישובי בלאי ופחת במוניות

- יש לקזז בלאי על חלקי מרכב בשיעור 5% לשנה .
- קיזוז על חלקים מכניים 10% לשנה
- מצנן מים וצמיגים 20% לשנה
- מצברים 40%
- מכיוון שתשלום עבור המונית מוכר במלואו לצורכי מס , ולכן יש לקזז פחת מתשלום הפיצוי
- ערכי חישוב פחת -שנה ראשונה 25% ,שנה שניה פחת 40% לשנה ,שנה שלישית 55% ובתום השנה הרביעית 70%